

4 Çocuk sosyal güvenlik olanaklarından yararlanır.

Çocuk sağlıklı bir şekilde gelişme ve yetiştirme hakkına sahiptir. Bu amaçla hem kendisine hem de annesine, doğum öncesi ve doğum sonrası yeterli bakımı da içeren, özel bakım ve koruma sağlanır. Çocuk yeterli beslenme, barınma, eğlenme, dinlenme ve sağlık hizmetlerinden yararlanma hakkına sahiptir.

2 Çocuk özel olarak korunma hakkına sahiptir; yasalarla ve başka yollarla, sağlıklı ve ölçülü bir biçimde, özgür ve onurlu bir birey olarak bedensel, zihinsel, ahlaki, manevi ve sosyal gelişimini mümkün kılacak fırsat ve kolaylıklardan yararlandırılır. Bu amaçla çıkarılacak yasalarda, çocuğun en yüksek çıkarları önceliğe sahiptir.

1 Çocuk bu bildiride ortaya konan tüm haklara sahiptir. Her çocuk, kendisinin ya da ailesinin sahip olduğu ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasi ya da başka bir görüş, ulusal ya da toplumsal köken, mülkiyet, doğum ya da başka bir durumdan kaynaklanan bir statüye göre herhangi bir ayırım yapılmaksızın bu haklara sahiptir.

3 Çocuğun doğduğu andan itibaren bir isme ve vatandaşlığa sahip olma hakkı vardır.

6 Çocuğun kişiliğinin tam ve uyumlu gelişmesi için sevgi ve anlayışa gereksinimi vardır. Çocuk her nerede mümkünse orada ebeveynlerinin bakım ve sorumluluğu altında ve her durumda ilginin, ahlaki ve fiziki güvenliğinin sağlandığı bir ortamda yetiştirilir. Bakıma muhtaç küçük çocuklar, istisnai durumlar dışında, annesinden ayrılmaz. Aileden ve yeterli destekten yoksun çocuklara özel bakım sağlamak, toplum ve kamu makamlarının ödevidir. Kalabalık ailelerin çocuklarının bakımı için resmî ödenek ve benzeri desteğin sağlanması gerekmektedir.

5 Fiziksel, zihinsel ve sosyal açıdan engelli çocuğa kendi durumunun gerektirdiği özel tedavi, eğitim ve bakım sağlanır.

7 Çocuğun, en azından temel eğitim aşamasında, parasız zorunlu eğitime hakkı vardır. Çocuğa genel kültürünü artıracak, fırsat eşitliği temelinde yeteneklerini, bağımsız karar alma gücünü, ahlaki ve toplumsal sorumluluk duygusunu geliştirecek ve topluma yararlı bir birey hâline gelmesini sağlayacak bir eğitim verilir.

Çocuğun eğitiminden ve ona rehberlik etmekten sorumlu olanlar için yol gösterici ilke, çocuğun menfaatidir. Bu sorumluluk en başta çocuğun anne babasına aittir.

Çocuğa eğitimiyle aynı amaçlara yönelik olması gereken oyun ve eğlence için her türlü olanak sağlanır; toplum ve resmî makamlar çocuğun bu hakkı kullanmasını sağlamak yönünde çaba sarf edecektir.

9 Çocuk her türlü ihmal, zulüm ve sömürüye karşı korunur. Her ne şekilde olursa olsun çocuk ticarete konu olamaz.

Çocuğun uygun bir yaş sınırına ulaşmadan önce çalışmasına izin verilemez; hiçbir durumda sağlığına ve eğitimine zarar verecek, bedensel, zihinsel ya da ahlaki gelişimine engel olacak bir işte çalışmasına sebebiyet ya da izin verilemez.

8 Çocuk her durumda koruma ve yardımdan ilk yararlanacaklar arasındadır.

10 Çocuk etnik, dinî ya da başka her türlü ayrımcılığı teşvik edebilecek uygulamalardan korunur. Anlayış, hoşgörü, uluslar arasında dostluk, barış ve evrensel kardeşlik ruhuyla, gücünü ve yeteneklerini insanlığın hizmetine adanması gerektiği bilinciyle yetiştirilir.

Çocuk Hakları Bildirisi